

Перспектива подальших досліджень. Представлені результати аналізу взаємодії складових кооперативного руху є частиною подальших досліджень, пов'язаних з перспективами розвитку кооперативного руху в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вахитов К. И. История потребительской кооперации России. Учебное пособие - М., 1998. Часть 1.
2. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. - К.: Логос, 1999.- 256 с
3. Мухіна І.А. Причини повільного розвитку кооперативного руху на півдні України // ТНВ: Зб. наук. пр. № 63 – Херсон: Айлант, 2009. С. 304-308
4. Мухіна І.А., Смолієнко Н.Д. Динаміка етно-соціальних процесів та криза в Україні //Таврійський науковий вісник: Зб. наук. Пр. № 75, ч.ІІ – Херсон: Айлант, 2011. С.192-199
5. Мухіна І.А., Смолієнко Н.Д. Соціальні засади природокористування // ТНВ: Наук.журнал № 78 – Херсон: Грінь Д.С., 2012. С 149-154
6. Мухіна І.А., Смолієнко Н.Д., Хорунжий І.В. Екологічні та психологічні чинники глобалізації економіки// ТНВ: Наук.журнал № 82 – Херсон: Грінь Д.С., 2012. С. 277- 285
7. Сільськогосподарська обслуговуюча кооперація. Навч.посіб./ уклад. Рудік О., консульт. Бондарчук В., Грищенко М. – К.:К.І.С.,2013. – 192 с.
8. <http://uk.wikipedia.org/wiki>
9. <http://tolkslovar.ru/a2294.html>

УДК 681.513.6:67/68

ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ СИРОВИННОЇ БАЗИ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

*Наумова Л.М. - д.е.н., доцент,
Херсонський національний технічний університет
Наумов О.Б. - д.е.н., професор,
Міжнародний університет бізнесу і права, м. Херсон*

Постановка проблеми. Сучасні умови функціонування підприємств характеризуються підвищенням вимог до управління якістю продукції, зміною принципів формування конкурентоспроможності підприємств в умовах відкритого ринку, коли найбільш вагомою складовою конкурентоспроможності стає якість продукції, визначають нові критерії розвитку та функціонування систем управління якістю та вимагають адаптації систем управління якістю до умов господарювання. Стратегічним напрямком успішного функціонування підприємства стає створення такої системи управління якістю на підприємстві легкої промисловості, яка б дозволила не тільки забезпечувати оптимальний рівень якості продукції, а й надала б цій системі можливість адаптації до змінних вимог зовнішнього середовища. Таким чином, особливої актуальності в

сучасних ринкових умовах набуває довгострокове підвищення конкурентоспроможності підприємств на підставі формування ефективних систем управління якістю продукції.

Стан вивчення проблеми. Дослідженню управління якістю присвятили свої роботи наступні вчені: Бібік Ю.В., Будишева І.А., Воронков О.Г., Герасимова В.Г., Длугопольський О.В., Додонкін Ю.В., Кірюхін С.М., Кушєвський Ю.П., Пічурін І., Плоткін А.Д., Приходько В.М., Савицький Ю.В., Сіро С., Фейгенбаум А., Чередниченко Н.А., Шаповал М.І., Швиданенко Г.А. [1-12] та інші. В роботах цих вчених досить ґрунтовно розглянуто підходи до визначення якості як відповідність вимогам споживачів та рівень технічних характеристик продукції, методи оцінки рівня якості продукції та системи управління якістю, організаційні аспекти управління якістю. Незважаючи на активізацію досліджень у згаданих напрямках, слід, однак, зазначити, що проблеми наскрізного управління якістю продукції для ланцюга «сільське господарство – переробка – текстиль» та дослідження ступеня адаптивності системи управління якістю продукції до цього часу ще не були предметом комплексного наукового аналізу, що і визначає актуальність теми дисертаційної роботи.

Завдання дослідження. Метою статті є висвітлення основних результатів розробки теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій щодо формування комплексної системи адаптивного управління якістю продукції на підприємствах текстильної промисловості.

Результати дослідження. Сучасний стан економіки України характеризується переходом від довготривалої кризи до стадії прогресивного розвитку. Однак, процеси розвитку за галузями економіки відбуваються нерівномірно, у деяких галузях продовжуються кризові явища, занепад виробництва. В системі соціально-економічних трансформацій виняткове місце посідає проблема відставання у розвитку важливіших галузей господарства, до яких належить легка промисловість та виробництво текстильної сировини, де склалося особливо скрутне становище.

Виробництво одягу і взуття існує тисячі років і задовольняє одну з первинних та вічних потреб людини – потребу в одязі. Сьогодні це одна з провідних галузей світової промисловості, що набула розвитку в багатьох країнах світу. Легка промисловість виробляє широкий асортимент продукції, народногосподарське значення якої полягає у тому, що вона використовується не тільки для забезпечення населення одягом, але й в усіх галузях народного господарства.

Реаліями сьогодення є те, що більшість підприємств легкої промисловості та її сировинної бази знаходиться у скрутному становищі, яке характеризується зниженням обсягів виробництва, збитковістю, втратою робочих місць тисячами робітників. Маючи великий промисловий, технологічний, кадровий, науковий потенціал, галузь знаходиться в стадії регресу, вихід з якої ускладнюється дією численних об'єктивних і суб'єктивних факторів, серед яких найвагомішими є: занепад сировинної бази, нестача фінансових ресурсів, недосконалість технологій, недостатня підтримка держави тощо. Але головною проблемою залишається несистемність і неупорядкованість перетворень, відсутність єдиного стратегічного бачення майбутнього галузі. Через невизна-

ченість стратегічних напрямків розвитку легкої промисловості подальше існування цієї важливої для економіки України галузі знаходиться під загрозою.

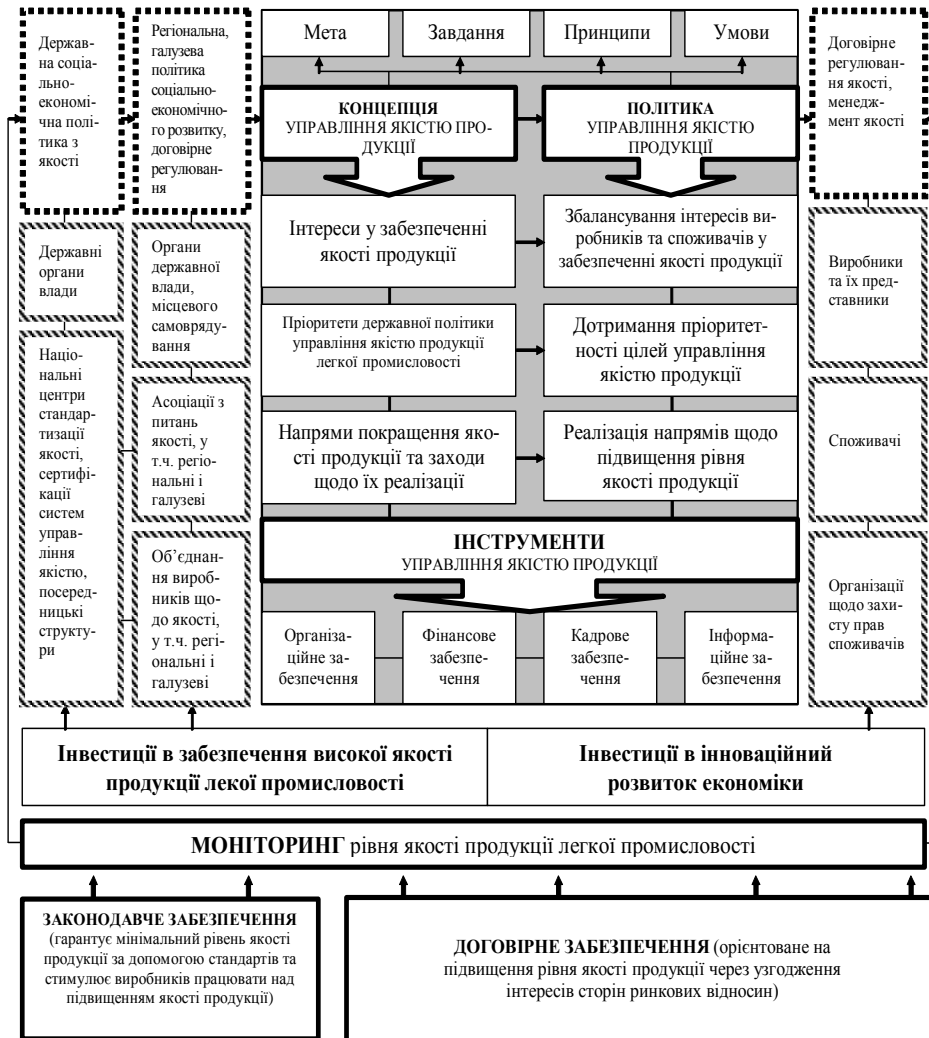
Забезпечення високої якості продукції легкої промисловості в Україні потребує адекватної організації системи управління цим процесом. Система управління якістю продукції визначається сукупністю елементів, які є взаємопов'язаними, взаємозалежними, взаємоузгодженими, взаємообумовленими та дозволяють виробникам та споживачам продукції формувати, реалізовувати власні потреби через випуск та споживання якісної продукції. Функціонування даної системи забезпечується взаємодією елементів механізму управління якістю продукції. Механізм управління якістю продукції – це система важелів управлінського впливу, спрямованих на забезпечення та підвищення якості продукції та її ефективне використання споживачем шляхом узгодження цілей та інтересів сторін соціально-економічних відносин. Саме така інтерпретація змісту механізму управління продукції обґрунтовує комплекс та послідовність дій, реалізація яких забезпечує досягнення мети підвищення якості життя в цілому.

Механізм управління якістю продукції представлений нами на рис. 1.

Він втілює провідні ідеї нашого дослідження: механізм є багаторівневим, тобто здійснюється на макро-, мезо- і мікрорівні, при чому суб'єкти, набір управлінських рішень, інструменти на кожному рівні різняться; механізм спрямований на досягнення цілей сторін соціально-економічних відносин: споживача – задовольнити особисті потреби, роботодавця – досягти високої ефективності, інноваційності продукції, суспільства – забезпечити високий рівень якості життя; управління якістю продукції відбувається через державне і договірне регулювання: державні стандарти встановлюють мінімальний рівень якості продукції, орієнтацію на високу якість продукції мають забезпечувати договірні норми, при чому необхідно прагнути до поширення і вдосконалення якості договірного регулювання, підвищення впливу асоціацій з якості на підвищення якості продукції на підприємствах легкої промисловості та популяризацію й впровадження провідного світового досвіду на підприємствах; в основу механізму закладено принцип відповідності якості продукції якості ресурсів та задоволення споживачів: при підвищенні рівня якості продукції має бути врахована ступінь реалізації вимог споживачів до якісних характеристик продукції і одночасно створені стимулюючі умови для найбільш повного та ефективного використання ресурсів; об'єктом управлінського впливу є процес формування якості продукції; на виробничому рівні управління якістю продукції здійснюється через розробку і реалізацію програм забезпечення якості продукції.

Реалізація механізму управління якістю продукції здійснюється шляхом виконання умов досягнення високої якості продукції: високий рівень технічного забезпечення виробничого процесу; ринкова вартість ресурсів; відповідні умови зберігання та транспортування продукції; якість всіх ресурсів, що приймають участь у створенні продукції; законодавче забезпечення захисту прав та інтересів споживачів; захищені права і інтереси споживачів; справедливі соціально-економічні відносини; стабільність у часі якісних характеристик сировини; взаємовигідні договірні відносини виробника та споживача; сприятливий соціально-психологічний клімат; мотивація колективу до підвищення якості; інформування споживачів та формування культури споживання; сприяння споживання якісної

продукції розвитку споживача; гармонійне поєднання якості продукції та екологічних вимог щодо захисту навколишнього середовища.

Умовні позначення:

▤ - рівні управління якістю продукції

▨ - суб'єкти управління якістю продукції

▭ - засоби управління якістю продукції

▭ - елементи системи управління якістю продукції

▭ - стратегічний набір управління якістю продукції

Рисунок 1. Механізм управління якістю продукції легкої промисловості

Система управління якістю продукції підприємств з переробки вовни повинна бути гнучкою, узгодженою із впливом рівня якості ресурсів на ефективність подальшої переробки та випуск готової продукції – вовняних тканин. Тому, наскрізна комплексна система управління якістю продукції з вовни на всіх стадіях переробки містить три основні підсистеми – сільське господарство (виробник не-

митой вовни), підприємства первинної обробки вовни та текстильні підприємства. Оскільки кінцеву продукцію в даному технологічному ланцюзі випускає текстильне підприємство, то формування характеристик наскрізної системи управління якістю продукції відбувається відповідно до визначених текстильним підприємством потреб ринку у вовняних тканинах. Отже, на текстильному підприємстві має бути створений відділ управління наскрізною системою якості, якому буде підпорядковано відділи управління якістю та відділи маркетингу підприємств, що охоплено наскрізною системою. Підприємства первинної обробки вовни повинні планувати свою діяльність у відповідності із визначеними потребами текстильного підприємства у митій вовні за якісними та кількісними характеристиками. Підприємства сільського господарства далі отримують замовлення від підприємств первинної обробки вовни на необхідну кількість немитої вовни із заданими якісними характеристиками.

Основними перевагами запропонованої наскрізної системи управління якістю продукції є:

- спрощення вхідного контролю ресурсів;
- можливість чітко планувати, яка кількість вовни буде отримана від підприємств, що входять до наскрізної системи управління якістю продукції, у відповідності із потужностями сільськогосподарських підприємств, та яку частину необхідно закуповувати у сторонніх виробників;
- спрощення аналізу рівня якості за рахунок розробки комплексних стандартів;
- підвищення достовірності прогнозування та проектування якості продукції.

Функціонування наскрізної системи управління якістю продукції на підприємствах переробки вовни надасть можливість забезпечення стабільного високого рівня якості продукції та зростання конкурентоспроможності текстильних підприємств.

Висновки. У статті розвинуто концептуальні засади управління якістю продукції та сформовано практичні рекомендації для підприємств легкої промисловості щодо формування адаптивної системи управління якістю продукції. Подальші дослідження слід спрямовувати на розробку конкретної міжгалузєвої програми управління якістю продукції легкої промисловості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бібік Ю.В. Економічні аспекти сертифікації продукції та систем управління якістю за міжнародними стандартами - Автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня к.е.н. – Харків, 2003. – 20 с.
2. Будищева И.А., Плоткин Я.Д. Регулирование затрат на обеспечение качества продукции – М.: Изд-во стандартов, 1989. – 184 с.
3. Чередниченко Н.А., Воронков О.Г., Кушевский Ю.П. Факторы повышения качества продукции / АН УССР Ин-т экономики промышленности; отв. ред. Н.А. Чередниченко – К.: Наукова думка, 1991. – 144 с.
4. Герасимова В.Г. Цена и качество товаров народного потребления / Под ред. В.И. Тарасова – Мн.: Наука и техника, 1989. – 108 с.
5. Длугопольський О.В. Організаційно-механічний механізм структурної корекції промислового виробництва регіону - Автореферат дисертації на

- здобуття наук. ступеня к.е.н. – Львів, 2003. – 24 с.
6. Кирюхин С.М., Додонкин Ю.В. Качество тканей – М.: Легпромбытиздат, 1986. – 160 с.
 7. Пичурин И. Сущность понятия «качество» // Стандарты и качество. – 2002. – №8 – с. 62-63.
 8. Приходько В.М., Швиданенко Г.А. Перестройка управления качеством (из опыта работы машиностроительных предприятий) – К.: Техника, 1989. – 112 с.
 9. Савицкий Ю.В. Совершенствование управления качеством продукции на промышленном предприятии – К.: Техніка, 1987. – 86 с.
 10. Саката Сиро Практическое руководство по управлению качеством / Пер. с 4-го яп. Издания С.И. Мышкиной, под ред. В.И. Гостева - М.: Машиностроение, 1980. – 215с.
 11. Фейгенбаум А. Контроль качества продукции: Сокр. пер. с англ. / Авт. предисл. и науч. ред. А.В. Гличев - М.: Экономика, 1986. – 471 с.
 12. Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 475 с.

УДК: 338.5:656.61

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ

*Пащенко О.В. – к.е.н, доцент,
Національний університет кораблебудування ім. Адм. Макарова*

Постановка проблеми. За умов ринкової економіки, виникає об'єктивна необхідність визначення тенденцій розвитку фінансового стану та перспективних фінансових можливостей. На вирішення таких питань і спрямовано фінансову стратегію підприємства, а отже і на необхідність її розробки. Розробка фінансової стратегії – це галузь фінансового планування [4]. Як складова частина загальної стратегії економічного розвитку, вона має узгоджуватися з цілями та напрямками останньої. У свою чергу, фінансова стратегія справляє суттєвий вплив на загальну економічну стратегію галузі суднобудування. Зміна ситуації на макrorівні та на фінансовому ринку спричиняє коригування як фінансової, так і загальної стратегії розвитку суднобудівної галузі. Теорія фінансової стратегії, досліджуючи об'єктивні економічні закономірності ринкових відносин, розробляє форми та способи виживання й розвитку за нових умов. Фінансова стратегія галузі суднобудування включає методи та практику формування фінансових ресурсів, їх планування та забезпечення фінансової її стійкості за ринкових умов розвитку. Фінансова стратегія галузі суднобудування охоплює всі форми фінансової діяльності: оптимізацію основних та оборотних засобів, формування та розподіл прибутку, інвестиційну політику тощо.